

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Idy Hanzelovej a JUDr. Aleny Adamcovej v právnej veci navrhovateľa **J. V.**, proti odporkyňi **Sociálnej poisťovni, ústrediu**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o **zvýšenie invalidného dôchodku**, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 15. októbra 2008, č.k. 21 Sd 104/2008-23, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 15. októbra 2008, č.k. 21 Sd 104/2008-23, **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie odporkyne číslo X. zo 6. marca 2008 **z r u š u j e a v r a c i a** odporkyňi na ďalšie konanie.

Účastníkom náhradu trov konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo X. zo 6. marca 2008, ktorým podľa §263 ods.1 zákona č.461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „**zák.č.461/2003 Z.z.**“) a podľa §29 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „**zák.č.100/1988 Zb.**“) zamietla žiadosť navrhovateľa o zvýšenie invalidného dôchodku s odôvodnením, že podľa lekárskej správy posudkového lekára pobočky Sociálnej poisťovne

v Rimavskej Sobote (ďalej len „pobočka“) z 24. januára 2008 nie je invalidný, ale je naďalej čiastočne invalidný podľa zák.č. 100/1988 Zb.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľ poberal čiastočný invalidný dôchodok a 20. októbra 2006 podal žiadosť o zvýšenie invalidného dôchodku. Rozhodnutia odporkyne z 23. mája 2007 a 19. októbra 2007, ktorými túto žiadosť zamietla, krajský súd rozsudkom č.k. 21Sd 168/2007-30 z 31. októbra 2007 zrušil a vrátil odporkyňu na ďalšie konanie pre nedostatočne zistený skutkový stav, vady konania a nepreskúmateľnosť. Preskúmané rozhodnutie zo 6. marca 2007 bolo vydané na základe posudku posudkového lekára pobočky z 24. januára 2008 so záverom, že navrhovateľ nie je invalidný podľa §29 zák.č. 100/1988 Zb., ale je naďalej čiastočne invalidný podľa § 37 zák.č. 100/1988 Zb. S týmto záverom sa stotožnil aj posudkový lekár ústredia Sociálnej poisťovne v posudku z 23. júna 2008. Krajský súd v odôvodnení rozsudku podrobne uviedol obsah uvedených posudkov, považoval ich za úplné, objektívne a postačujúce. Dospel k záveru, že odporkyňa postupovala pri preskúmaní trvania čiastočnej invalidity v súlade so zákonom č. 100/1988 Zb. osvojil si záver posudkov, že navrhovateľ má napriek existujúcim zdravotným ťažkostiam pracovný potenciál znížený v rozsahu 50% schopnosti u zdravých fyzických osôb a k vzniku invalidity v zmysle § 29 zák.č. 100/1988 Zb. nedošlo a preto rozhodnutie odporkyne zo 6. marca 2007 považoval za zákonné.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním a žiadal o jeho zrušenie v celom rozsahu. Namietol, že krajský súd predchádzajúcim rozsudkom z 31. októbra 2007 uznal všetky jeho dôvody, v rozhodnutí z 15. októbra 2008 dospel k opačnému záveru, čo nechápe. V roku 2004 mal operovanú krčnú chrbticu a v roku 2005 bol uznaný na 45% postihnutia. V nadväznosti na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z roku 2006 požiadal o znovu posúdenie zdravotného stavu, ktorý bol posudzovaný len k 26. augustu 2005, hoci podľa jeho názoru mal byť jeho zdravotný stav posudzovaný ku dňu kontrolnej lekárskej prehliadky, vykonanej 9. decembra 2002. Odporkyňa 10. mája 2007 vydala rozhodnutie, proti ktorému sa neodvolal. Už v správe z neurochirurgickej kontroly 10. mája 2005 je uvedené, že „prítomná myelopatia sa spolupodieľa na ťažkostiach, pričom podľa správy z 3. apríla 2007 stabilizácia segmentu C4-5 by nevedla k výraznejšej úprave stavu, ťažkosti môžu byť spôsobené pravdepodobne i poškodením miechy – myelopatia. Z obsahu odvolania vyplýva, že navrhovateľ namieta zhoršenie zdravotného stavu,

konštatované i v následných nálezoch lekárskeho vyšetrení z 12. júla 2007, a potrebu dlhodobej liečby, je liečený v ambulancii chronickej bolesti.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že ho nie je možné potvrdiť.

Predmetom preskúmania bola zákonnosť rozhodnutia odporkyne zo 6. marca 2008, ktorým podľa § 263 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. a § 29 zák.č. 100/1988 Zb. zamietla žiadosť navrhovateľa o zvýšenie invalidného dôchodku z 10. októbra 2006, lebo je naďalej čiastočne invalidný podľa § 37 ods. 3 písm. a/ zák.č.100/1988 Zb.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že :

- navrhovateľ bol uznaný čiastočne invalidným od 7. októbra 1999 podľa § 37 ods. 3 písm. a/ zák.č. 100/1988 Zb. Čiastočný invalidný dôchodok, priznaný od 19. novembra 1999, bol v zmysle s § 263 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. od 1. januára 2004 považovaný za invalidný dôchodok podľa zák.č. 461/2003 Z.z.;
- dňa 26. mája 2005 navrhovateľ požiadal o zvýšenie invalidného dôchodku pre zhoršenie zdravotného stavu. Posudkový lekár príslušnej pobočky Sociálnej poisťovne ho po posúdení zdravotného stavu 25. augusta 2005 uznal invalidným podľa § 71 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. pre 45%-nú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. V zmysle § 263 ods. 6 zák.č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom do 19. júla 2006 bol invalidný dôchodok naďalej vyplácaný v sume, v akej patril do dňa preskúmania invalidity, t.j. do 25. augusta 2005;
- listom, doručeným, odporkyni 10. októbra 2006 navrhovateľ vzhľadom na rozhodnutie Ústavného súdu SR žiadal o preskúmanie zdravotného stavu. Uviedol, že od operácie v roku 2004 došlo k zhoršeniu jeho zdravotného stavu;
- odporkyňa rozhodnutím z 10. mája 2007 podľa § 263a ods. 1 písm. c/ zák.č.461/2003 Z.z. rozhodla, že aj po preskúmaní zdravotného stavu navrhovateľovi naďalej trvá nárok na čiastočný invalidný dôchodok podľa § 37 zák.č. 100/1988 Zb.;
- rozhodnutím z 23. mája 2007 odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľa o invalidný dôchodok podľa § 70 a § 263 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. V rozhodnutí z 19. októbra 2007,

ktorým zmenila svoje rozhodnutie z 23. mája 2007, vo výroku uviedla, že žiadosť o invalidný dôchodok zamietla podľa § 263 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. a § 29 zák.č. 100/1988 Zb. Rozhodnutie z 23. mája 2007 navrhovateľ napadol opravným prostriedkom z 22. júna 2007 z dôvodu, že on *nežiadal o invalidný dôchodok, ale o zvýšenie invalidného dôchodku, ktorý mu pôvodne ešte z čiastočného znížili o -5%, potom vyrovnali naspäť na polovičný invalidný dôchodok*; Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č.k. 21Sd/168/2007-30 z 31. októbra 2007 rozhodnutie odporkyne z 23. mája 2007 v spojení s rozhodnutím z 19. októbra 2007 zrušil a vrátil na ďalšie konanie v konaní rozhodnutia odporkyne a 19. októbra 2007 podľa § 250j ods. 2 c,d,e/ OSP pre nedostatočne zistený skutkový stav, vady konania a nepreskúmateľnosť.

- v ďalšom konaní odporkyňa vydala rozhodnutie zo 6. marca 2008, ktorého zákonnosť bola predmetom tohto súdneho konania.

Z uvedeného je zrejmé, že rozhodnutia odporkyne z 23. mája 2007 a 19. októbra 2007 boli zrušené pre nepreskúmateľnosť. Nebola preto dôvodná námietka navrhovateľa, že krajský súd v rozsudku č.k. 21Sd 104/2008–23 z 15. októbra 2008 dospel k inému záveru ako v roku 2007.

Podľa § 263 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. invalidný dôchodok a čiastočný invalidný dôchodok, ktoré boli priznané podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, *sa považujú po 31. decembri 2003 za invalidný dôchodok podľa tohto zákona* v sume, v akej patrili k 31. decembru 2003 a vyplácajú sa aj po tomto dni za podmienok ustanovených predpismi účinnými do 31. decembra 2003, ak tento zákon neustanovuje inak. Ak poberateľ invalidného dôchodku podľa prvej vety vykonáva činnosť zamestnanca, práce na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru alebo činnosť povinne nemocensky poistenej a povinne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnnej osoby, výkon týchto činností alebo prác nemá po 31. júli 2006 vplyv na nárok na výplatu invalidného dôchodku.

Z citovaného ustanovenia zákona vyplýva, že ním bola riešená len otázka posudzovania charakteru dôchodkových dávok, priznaných podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 na čas po 31. decembri 2003. V zmysle tohto ustanovenia sa od 1. januára 2004 čiastočný invalidný dôchodok, priznaný podľa zák.č. 100/1988 Zb. považuje za invalidný dôchodok podľa zák.č. 461/2003 Z.z.

Vzhľadom na uvedené použitie ustanovenia § 263 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. (v spojení s § 29 zák.č. 100/1988 Zb.) pri zamietnutí žiadosti navrhovateľa neprichádzalo do úvahy.

Nebolo sporné, že *navrhovateľ od roku 1999 poberal čiastočný invalidný dôchodok*, považovaný od 1. januára 2004 za invalidný dôchodok podľa §263 ods. 1 v spojení s § 70 zák.č. 461/2003 Z.z.. Taktiež nebolo sporné, že pri posúdení zdravotného stavu na základe žiadosti navrhovateľa z 26. mája 2005 už podľa kritérií zák.č. 461/2003 Z.z. bol pokles miery schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť vyhodnotený na 45%.

Podľa § 263a ods. 1 písm. c/ zák.č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 529/2006 Z.z. (prijatého v reakcii na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 7. júna 2006, č. 460/2006 Z.z.) poistencovi, ktorému bolo preskúmané trvanie invalidity podľa § 263 ods. 2 v znení účinnom do 18. júla 2006, Sociálna poisťovňa *preskúma trvanie invalidity alebo čiastočnej invalidity* podľa zákona účinného do 31. decembra 2003, ak tento zákon neustanovuje inak, *a rozhodne o trvaní nároku na výplatu invalidného dôchodku alebo čiastočného invalidného dôchodku* v sume určenej podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 vrátane zvýšenia dôchodku prislúchajúceho podľa zákona účinného od 1. januára 2004, ak sa v takto určenej sume vypláca po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263 ods. 2 účinného do 18. júla 2006 a trvá nárok na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2003.

Z dávkového spisu odporkyne je zrejmé, že po preskúmaní zdravotného stavu navrhovateľa 7. decembra 2006 *rozhodnutím číslo X. z 10. mája 2007 podľa § 263a ods. 1 písm. c/ zák.č. 461/2003 Z.z. rozhodla, že aj po preskúmaní zdravotného stavu navrhovateľovi naďalej trvá nárok na čiastočný invalidný dôchodok podľa § 37 zák.č. 100/1988 Zb., lebo je naďalej čiastočne invalidný podľa § 37 ods. 3 písm. a/ zák.č. 100/1988 Zb..*

V opravnom prostriedku z 22. júna 2007, ktorým napadol rozhodnutie z 23. mája 2007, navrhovateľ uviedol, on nežiadal o invalidný dôchodok ale o zvýšenie invalidného dôchodku, ktorý mu pôvodne ešte z čiastočného znížili o -5%, potom vyrovnali naspäť na polovičný invalidný dôchodok. Z obsahu tohto opravného prostriedku ako aj z odvolania proti rozsudku krajského súdu č.k. 21Sd 104/2008-23 z 15. októbra 2008 vyplýva, že **navrhovateľ sa neodvolal proti rozhodnutiu z 10. mája 2007**, vydanému podľa § 263a

zák.č. 461/2003 Z.z., **ale že** z dôvodu zhoršenia zdravotného stavu **sa domáha vyššieho invalidného dôchodku podľa zák.č. 461/2003 Z.z., t.j. posúdenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa § 70 a 71 zák.č. 461/2003 Z.z. a priznania viac ako 50%-nej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.** Žiadosť o priznanie vyššieho invalidného dôchodku pre zhoršenie zdravotného stavu, popri žiadosti o prehodnotenie zdravotného stavu podľa §263a zák.č. 461/2003 Z.z., vyplývala pritom už z obsahu listu navrhovateľa, doručeného odporkyni 10. októbra 2006 (§ 186 ods. 3 zák.č. 461/2003 Z.z.).

Podľa § 263a ods. 12 zák.č. 461/2003 Z.z. na účely tohto zákona a osobitných predpisov pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť poberateľa čiastočného invalidného dôchodku priznaného podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 je 50%.

Rozhodnutie z 10. mája 2007 nadobudlo právoplatnosť. Vzhľadom na to, že preskúmanie trvania čiastočnej invalidity podľa § 263a zák.č. 461/2003 Z.z. bolo vykonané a právoplatne skončené so záverom, že navrhovateľ je čiastočne invalidný podľa § 37 ods. 3 zák.č. 100/1988 Zb. a naďalej mu trvá nárok na čiastočný invalidný dôchodok priznaný podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, nové (ďalšie) posudzovanie trvania invalidity a čiastočnej invalidity podľa § 263a zák.č. 461/2003 Z.z. už neprichádza do úvahy. Pokiaľ sa preto navrhovateľ domáhal vyššieho invalidného dôchodku a teda zvýšenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, o takej žiadosti bolo treba rozhodnúť len podľa § 70 a nasl. zák.č. 461/2003 Z.z. a invaliditu posúdiť podľa kritérií stanovených v § 71 cit. zákona.

Odporkyňa si neozrejmla, o čom v správnom konaní koná.. Z posudkov posudkových lekárov z 24. januára 2008 a 23. júna 2008 vyplýva, že zdravotný stav posúdili podľa kritérií zák.č. 100/1988 Zb. na účely § 263a zák.č. 461/2003 Z.z. a neposudzovali ho podľa kritérií ustanovených v § 71 zák.č. 461/2003 Z.z. na účely rozhodnutia o nároku na vyšší invalidný dôchodok podľa § 70 cit. zákona.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne zo 6. marca 2008 nie je v súlade so zákonom, lebo je v rozpore s obsahom spisov a vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci a preto podľa § 250ja ods. 3 OSP

rozsudok krajského súdu zmenil a podľa § 250j ods. 2 písm. a/ a b/ OSP rozhodnutie odporkyne zrušil a vec vrátil odporkyni na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne vyjasniť si, od ktorého dňa navrhovateľ žiadosťou z 10. októbra 2006 o vyšší invalidný dôchodok podľa § 70 zák.č. 461/2003 Z.z. žiada a po posúdení jeho zdravotného stavu podľa § 71 zák.č. 461/2003 Z.z. o tejto žiadosti rozhodnúť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. júla 2009

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová